

بررسی جرایم تکدی، ولگردی و کلاشی در ایران

مؤلف: محمد رضا آرین پور

www.ketab.ir

HV آیین پور، محمدرضا، ۱۳۴۹-

۶۱۷۴ بررسی جرایم تکدی، ولگردی و کلاسی در ایران / تألیف

۱۴ / محمدرضا آیین پور- بیرجند: رزقی، ۱۳۹۱.

۴ ب ۱۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۴۰-۶۹۰۷

۱. غذایی- ایران- جنبه‌های حقوقی، ۲. ولگردی- ایران-

جنبه‌های حقوقی، ۳. کلاهبرداری و کلاهبرداران- ایران-

جنبه‌های حقوقی، الف. عنوان.

۹۱-۳۹۹

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه بیرجند

بررسی جرایم تکدی، ولگردی و کلاسی در ایران

نویسنده: محمدرضا آیین پور

چاپ اول: ۱۳۹۱

چاپ: کلرو

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۴۰-۶۹۰۷

کلیه حقوق برای نشر رزقی محفوظ است

بیرجند، مدارس ۴، ساختمان خوارزمی، نشر رزقی

تلفن: ۲۲۲۲۲۲۲

پیشگفتار

به نام آن که جان را فکرت آموخت.

حمد و سپاس خدایی را سزد که آدمی را قوه تعقل و تفکر عطا نموده تا بتواند راه خیر و شر و سعادت را تشخیص داده و در مسیر مستقیم الی الله گام بردارد.

از خداوند منان سپاسگزارم که حقیر را توفیق کسب دانش مرحمت فرمود تا بتوانم به اندازه استعداد و توانایی ناچیز خویش، از مواهب الهی بهره مند شوم.

بعد از حمد و ثنای پروردگار، لازم می دانم مختصری راجع به موضوع این کتاب و روند کار آن صحبت نمایم.

بررسی «جرائم تکدی و ولگردی و کلاشی» از آن جهت که این جرایم چگونه به وجود می آیند و علل ارتکاب آن چه می تواند باشد از درجه اهمیت بسزایی برخوردار است. به همین منظور تحقیقات گسترده ای با مطالعه کتب، مجلات، روزنامه ها و مراجعه به سازمان ها، ارگان ها، دادگاه ها و سایر ارگان های ذیربط به عمل آمد.

البته به لحاظ قوانین و مقررات اداری که در کشور وجود دارد سازمان ها و ارگان های ذیربط در ارائه اطلاعات و مطالب در خصوص این جرایم دشواری هایی را برای «نگارنده» به وجود آوردند که با سعی و تلاش فراوان و توضیح در خصوص این موضوع و مفید بودن تحقیق و ارائه راهکارهای عملی جهت حل این معضلات اجتماعی؛ برای سازمان ها و ارگان ها، قانع می شدند تا همکاری نمایند و در مواردی هم بین بعضی از سازمان های دولتی که در خصوص رسیدگی و جمع آوری متکدیان، ولگردها و کلاشان از قدیم اختلاف نظر وجود داشته و در پاره ای موارد هنوز وجود دارد که همین امر باعث شده بود که در دادن اطلاعات و مطالب و یا توضیحات در خصوص این جرایم از سوی آنها کوتاهی به عمل آید که این امر در روند تحقیق و تکدی کار موثر بود. که البته سعی و تلاش وافر همة مشکلات را مرتفع کرد و در نهایت حاصل کار پیش روی شما است.

در اینجا لازم می دانم از راهنمایی ها و ارشادهای استادان محترم جناب آقای دکتر محمد علی اردبیلی و آقای دکتر منوچهر خزانی که در نگارش این اثر، بسیار رهگشا و موثر بوده است، تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین از سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی نظیر استانداری، شهرداری، بهریستی، خانه سبز، کتابخانه دانشگاه حقوق دانشگاه شهید بهشتی (ره)، دادگاه‌های کشور که در دادن اطلاعات و مطالب همکاری نمودند، سپاسگزاری می‌گردد.

در پایان برای کاستی‌های فراوان این نوشته از استادان معظم و خوانندگان، طلب اغماض دارم که «لا یكلف الله نفساً الا وسعها» و از خوانندگان عزیز انتظار دارم با یادآوری لغزش‌های احتمالی، نگارنده را در امر تکمیل و تصحیح آن راهنمایی فرمایند. خوانندگان محترم می‌توانند نظرات خود به نشانی اینترنتی mr14436@yahoo.com ارسال نمایند.

محمدرضا آیین پور

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل نخست: ماهیت حقوقی جرایم تکدی، ولگردی و کلاشی

۴	گفتار نخست: جرم تکدی
۴	الف- تعاریف
۴	ب- سیر تحول و تشریح جرم تکدی
۹	عناصر تشکیل دهنده جرم تکدی
۹	۱- عنصر قانونی
۱۰	۲- عنصر مادی
۱۲	۳- عنصر روانی
۱۳	ت- استفاده از کودکان در جرم تکدی
۱۳	۱- طفل کیست؟
۱۳	۲- بررسی و تشریح استفاده از کودکان در جرم تکدی
۱۶	۳- بررسی عناصر تشکیل دهنده جرم استفاده از کودکان
۱۶	گفتار دوم: جرم ولگردی
۱۶	الف- تعاریف
۲۰	ب- سیر تحول و تشریح جرم ولگردی
۲۲	پ- عناصر تشکیل دهنده جرم ولگردی
۲۲	۱- عنصر قانونی
۲۳	۲- عنصر مادی
۲۶	۳- عنصر روانی
۲۷	۴- مجازات
۲۸	ت- ولگردی صغار
۲۸	۱- طفل کیست؟
۲۸	۲- تعریف ولگردی صغار
۲۸	۳- بررسی و تشریح ولگردی صغار

۳۰	۴- ولگردی صغار (مجازات یا اصلاح)
۳۱	ت- جهات افتراق و اشتراك گدایی و ولگردی
۳۳	كفتدر سزم: جرم كلاشى
۳۳	الف- تعاریف
۳۳	ب- سیر تحول و تشریح جرم كلاشى
۳۵	ب- عناصر تشکیل دهنده جرم كلاشى
۳۵	۱- عنصر قانونی
۳۶	۲- عنصر مادی
۳۷	۳- عنصر معنوی
۳۸	ت- وجه تمایز و تشابه جرم كلاهبرداری و كلاشى
۴۰	۳- وجه تمایز جرم كلاهبرداری و كلاشى
۴۱	۴- وجه تشابه جرم كلاهبرداری و كلاشى
۴۱	۵- بررسی، تحلیل و انتقاد بر تعریف جرم كلاشى و تمایز آن با جرم كلاهبرداری
	فصل دوم: آیین دادرسی جرایم تکدی و گدایی و كلاشى و سیاست پیشگیری از جرم
۴۲	كفتار نخست: آیین دادرسی جرایم تکدی، ولگردی و كلاشى
۴۲	الف- آیین دادرسی جرم تکدی
۴۶	۱- مرحله کشف
۴۸	۲- مرحله تعقیب
۴۹	۳- مرحله تحقیقات مقدماتی
۵۰	۴- مرحله دادرسی
۵۵	۵- مرحله اجرای حکم
۵۶	ب- آیین دادرسی جرم ولگردی
۵۸	۱- مرحله کشف
۶۰	۲- مرحله تعقیب
۶۳	۳- مرحله تحقیقات مقدماتی
۶۳	۴- مرحله دادرسی
۶۴	۵- مرحله اجرای حکم

صفحه	عنوان
۶۷	۶- بررسی برگه های بازجویی و صورت مجلس در خصوص جرم ولگردی
۶۸	آیین دادرسی جرم و کلاشی
۶۸	۱- مرحله کشف
۶۹	۲- مرحله تعقیب
۷۰	۳- مرحله تحقیقات مقدماتی
۷۱	۴- مرحله دادرسی
۷۱	۵- مرحله اجرای حکم
۷۲	۶- تحلیلی بر عدم صدور حکم محکومیت در خصوص کلاشی
۷۳	گفتار دوم: سیاست و پیشگیری از جرایم نکدی، ولگردی و کلاشی
۷۳	الف- سیاست پیشگیری
۷۳	۱- تعریف پیشگیری
۷۴	۲- تعیین اهداف پیشگیری
۷۴	۳- تعیین مقام صلاحیت دار در اجرای اقدام به پیشگیری
۷۵	۴- ارزیابی علمی فعالیت پیشگیری
۷۶	۵- سیاست پیشگیری در مورد جرایم نکدی، ولگردی و کلاشی
۷۶	ب- علل و عوامل گرایش به جرایم نکدی، ولگردی و کلاشی
۷۶	۱- علل و عوامل گرایش به جرم نکدی
۷۶	۱-۱- علل و عوامل گرایش کودکان به نکدی
۷۷	۱-۲- علل و عوامل گرایش به نکدی (به طور کلی)
۸۱	۱- علل و عوامل گرایش به جرم ولگردی
۸۲	۲-۱- علل و عوامل گرایش کودکان به ولگردی
۸۳	۲-۲- علل و عوامل گرایش به ولگردی به طور کلی
۸۷	۳- علل و عوامل گرایش به جرم کلاشی
۸۷	۱-۳- علل اجتماعی
۸۸	۲-۳- علل روانی و اعتیادی
۸۸	۳-۳- علل اقتصادی
۸۹	قوانین و تشکیلات دولتی در ارتباط با سیاست پیشگیری از جرایم نکدی، ولگردی و کلاشی

صفحه	عنوان
۸۹	۱- قانون خدمات کشوری و تربیتی کشور
۹۱	۲- قانون صلاح و تربیت
۹۶	۳- وظایف و اقدامات شهرداری و واحدهای تابعه
۹۶	۳-۱- ساختار تعاون مسوومی
۹۷	۳-۲- شهرداری
۹۸	۳-۳- شورای شهر
۱۰۲	ت- انواع گروه های مسو- استفاده کننده از کودکان
۱۰۳	ب- نوع سوء استفاده از کودکان
۱۰۰	ت- کودکان خیابانی بر اساس اموز
۱۰۲	ج- حمایت از کودکان توسط نهادهای دولتی
۱۰۳	د- وظایف و اقدامات نهروستی
۱۰۹	۵- وظایف وزارت بهداشت و درمان
۱۰۹	۶- وظایف و خدمات ستادری
۱۱۹	۷- وظایف و خدمات سایر ارکان های دولتی
۱۱۹	ب- حریم های و نقش سازمان های فرهنگی و اجتماعی
۱۱۹	۱- مرزهای شهری
۱۲۱	۲- مرزهای منطقه ای
۱۲۲	۳- مرزهای بین المللی
۱۲۳	۴- حریم های خارجی گزارش شورای رفوا
۱۲۴	۵- حریم های در حقوقی بر-
۱۲۵	مسئله شهری
۱۲۸	شهرداری و مناطق
۱۳۳	نمودار

مقدمه

تکدی مسئله‌ای است که در کشور ما دارای سابقه بسیار قدیمی می‌باشد و رسوم و اعتقادات مسلمانان بالاخص ایرانیان در دستگیری از فقرا و درماندگان از دیر زمان موجب گردیده که عده‌ای از افراد جامعه به علل مختلف دست به این عمل بزنند.

متکدیان در گذشته در اشکال مختلف درویشان، قلندران، دعانویسان و امروزه به صورت نوازندگان دوره‌گرد، آدامس‌فروش‌ها و غیره با استفاده از ابزارها و شیوه‌های مختلف به تکدی‌گری و کلاشی مشغول بوده و هستند.

همچنین با تشکیل جامعه شهری و فزونی بیکاری در جامعه، پدیده‌ای به نام «ولگردی» ظهور کرد. ولگرد طفیل‌خوارگی را پیشه ساختن و تن‌پرور است. از طرفی اصول اقتصادی و اجتماعی نشان می‌دهد که بر اثر این امر قوای فعال خود را از دست می‌دهد و سربار جامعه می‌گردد.

آنان که به تکدی حیات می‌گذرانند، نه تنها به تولید نمی‌پردازند، سهمی در استخراج منابع ندارند یا خدمتی ارائه نمی‌دهند بلکه توان بالقوه آنان به کلی در بیکاری هدر می‌رود یا آنکه در مسیرهای انحرافی جریان می‌یابد و در همه احوال تبدیل توان بالقوه به توان یا کارایی بالفعل تحقق نمی‌پذیرد.

چهره جامعه آسیب زده و مغشوش می‌شود و در نهایت نه تنها جامعه هیچ طرفی از این نیروها نمی‌بندد، بلکه نیروها، خدمات و توان مالی آن نیز در راه جلع‌گیری یا مبارزه با انحرافات اجتماعی پدید آمده بکار گرفته می‌شود.

بنابراین منظره هزاران متکدی و کلاش که در نهایت ذلت و با اذیت اندام‌های از کار افتاده زخمی و... در گوشه گوشه شهرها دست‌تاما و التماس به سمت رهگذران دراز کرده‌اند ظاهر می‌شود. این‌ها دل‌هره‌انسانی را به درد می‌آورند و از این طریق مردم به آنها کمک می‌کنند و در ادامه همه نوع آمادگی در راه تکوین و بسط انواع جرایم فراهم می‌گردد.

به جرات می‌توان گفت: تکدی، ولگردی و کلاشی همچون پوششی در راه دزدی و فحشاء، اعتیاد و قاچاق مواد مخدر به کار می‌آید و از سویی وجود این افراد در جامعه چهره شهرها را کثیف و نامطلوب نشان می‌دهد.

از این رو عامل انتخاب عنوان کتاب، مشاهده وضع تاسف‌آور و در عین حالت خطرناک متکدیان، ولگردان و کلاش‌ها در جامعه بود.

کار این کتاب، بدان هدف آغاز شد که در ریشه کن کردن این پدیده‌های نامطلوب و زیانبار اقدامات اساسی و سنجیده و همه جانبه‌ای صورت پذیرد.

لذا در این کتاب، سعی شده با استمداد از منابع حقوقی، نظرات اساتید و قضات و اطلاعات جمع آوری شده مؤسسات، سازمان‌ها و ارگان‌ها ذریبط که در مبارزه علیه جرایم تکدی، ولگردی و کلاشی فعالیت می‌نمایند استفاده شود.

در این کتاب سؤالات بطوروجه ذیل در مباحث مختلف پاسخ داده خواهد شد.

عفت وجودی تکدی، ولگردی و کلاشی چیست؟ و چه عواملی در ازدیاد این جرایم موثر است؟

چگونه می‌توان در جرم پیشگیری از تکدی و کلاشی بصورت جدی تر برآمد؟

و چرا با آنکه قوانین و مذاهب اسلام تکدی و ولگردی و کلاشی را ممنوع اعلام کرده مردم از آنها

دست گیری می‌کنند؟ آیا از نظر ایران مستحقند؟

آیا این گونه افراد قابل اصلاح و تربیت هستند؟

سؤالات پیشماری از این قبیل که پاسخ‌گویی به آنها مستلزم تحقیق و بررسی در وضع متکدیان،

ولگردان و کلاش‌ها می‌باشد.

به همین جهت در فصل اول به ماهیت حقوقی جرایم تکدی، ولگردی و کلاشی پرداخته طی گفتار

اول، جرم تکدی، و عناصر اختصاصی آن و استفاده از کودکان در امر تکدی و در گفتار دوم در

خصوص جرم ولگردی و عناصر اختصاصی آن و ولگردی صغار بحث می‌شود. در گفتار سوم

جرم کلاشی و عناصر اختصاصی آن و تمایز آن با جرم کلاهبرداری بحث می‌شود.

در فصل دوم، آیین دادرسی جرایم تکدی، ولگردی و کلاشی و سیاست پیشگیری از جرم طی

گفتار اول آیین دادرسی جرایم فوق بررسی و سپس در گفتار دوم به علل و عواملی که موجب

جرایم تکدی و ولگردی و کلاشی می‌شود، پرداخته می‌شود. همچنین قوانین و تشکیلات دولتی

که در هر پیشگیری جرایم فوق فعالیت دارند مورد بررسی و تحلیل قرار خواهند گرفت.